

Szerkesztési iroda:

Nagy-Beaskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeaskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előzetesek és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

Nagybeaskerek, 1896.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvas szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ----- 12 ft.
Félévre ----- 6 „
Negyedévre ----- 3 „
Egy hóra ----- 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

XXV. évfolyam, 136. szám.

Hétfő, június 15.

Gróf Goluchowski Agenor.

Nagybeaskerek, június 15.

Gróf Goluchowski Agenor egy csapással a legnagyobb politikai jelentőségű államférfiúként mutatta be magát a delegációknak. Világos exozéja az európai helyzetnek oly képét adja, melynél világosabbat és kifejezettebbet adni nem lehet. Kiolvassuk ez exozéből az osztrák magyar külpolitika alapvonalait, melyek bölcs mérsékletből, méltóságos magatartásból és rendkívüli erélyből öntudatos egészszé alakulnak. A monarchia a nemzetközi szerződés alapján áll és hajszálnyira sem tér el azok szellemétől és tartalmától. A monarchia a békés törekvések alapján áll és visszautasít minden inszinuációt, mely területnagyságot tesz fel rólunk. Az európai béke megóvása, az európai konzert illetékessége, minden állam irányában a barátságos viszony ápolása zsinórmértéke Goluchowski politikájának, és midőn a Budapesten üléshez két delegáció a miniszter öntudatos politikájának feltétlen elismeréssel adózik, teljes egyetértésben van a monarchia valamennyi népével.

Különösen Magyarország meglegezővel veheti tudomásul az exozé s megnyugvással elismerheti, hogy a külügyminiszter működésében legcsekélyebb nyoma sincs a hagyományos ultra osztrák politikának. Goluchowski szóban és tényleg közösen külügyminiszter és ez az örömdetes körülmény meglepő rövid idő alatt közel hozta őt a magyar nemzet szívéhez. E tény mellett különös figyelemre méltó bizonyítékok a grófnak Szerbiához való viszonyokról mondott szavai, amely szomszéd állam különös extravaganciákat engedett meg magának Magyarországgal szemben. Minden jóakarattal, melylyel a barátságos szomszéd állam fejlődését kísérik és minden jóakarattal, melynek az Obrenovics-dinasztia Magyarországon örvend, gróf Goluchowski

ski ez intelmét komoly és utolsó, meg-szívlelésre méltó intelemképen kell felfogni, a szerb mértékadó körök pedig kell hogy kövessék és megszívleljék azt.

A „Pester Correspondenz“ az innesső és a tulsó ultrák exspektorációit mindig egyformán leszállította a maguk való értékére és óvott a tulsásoktól. A fiatal király iránt táplált jóakarattal átvisszük az egész országra és folyton iparkodunk az érintkezési pontokat megtalálni, a keresztező pontokat elkerülni, de ezekből a fáradozásokból a monarchia belpolitikájára zavaroknak, belső nyugalmára kellemetlenségeknek nem szabad keletkezniök és ennek elkerülése végett emelt-fel Goluchowski intő szavát.

Magyarországon szilárd a meggyőződés, hogy végre Szerbiában is győzni fog a nyugodt megfontolás. Nem zárkozhatnak el állandóan a meggyőződés elől, hogy a szerb politika egyik legfontosabb feladatának annak kell lennie, hogy az osztrák-magyar monarchiával a legbarátságosabb lábon éljenek. A fiatal királyság legutolsó mozgását mulékony jelenségnek tekintjük, amely csakhamar barátságosabb és nyugodtabb felfogásnak fog engedni és megvagyunk róla győződve, hogy külügyminiszterünk fenyegetéseinek soha sem fog ténynyé válniök kellenni.

Az állandó elkeseredés elhárításából nagy részt igényel magának a magyar sajtó, a magyar közvélemény. Nyugodt vérell és higgadt felfogással minden eseményt a pillanatnyi elkeseredettség és elvakultság állapotának nyilvánított. A tü-neményeket kezdettől fogva mulékonyak-nak tartotta és tökéletes egyetértésben van gróf Goluchowskival, a ki ugyanannak a felfogásnak hódol és peremtorius nyilatkozata által a fennforgó viszályban határozottan Magyarország oldalára állt és a magyar felfogást tette magáévá.

Ezért feltétlen a magyar nemzet bizalma Goluchowski iránt és óhajtuk, hogy politikáját Szerbiára vonatkozólag is az a gyors siker kísérje, amelyben minden más téren oly dus mértékben volt része.

A délmagyarországi tanítóegyesület.

— Saját levelezőnkől. —

Szt-Hubert, június 12.

A „Délmagyarországi Tanítóegyesület“ zsombolya kikindai fiókja e hó 11-én Szt-Huberten tartotta az ezredévet ünneplő disz-ülését. A diszközgyűlés szép és emelkedett hangu volt. A beszédek, a melyek elhangzottak, hiven tükrözték vissza az egyesület tagjainak hazafias érzéseit s egytől egyig magas színvonalon állottak, sőt szónoki szépségeik által kiemelkedők a megszokott ünnepi beszédek közül. Az ünnepi gyűlésre d. e. 7 órakor a Zsombolya és Nagy-kikinda felől érkező vonattal kezdtek gyüle-kezni az egyesület tagjai, kiket a szt-huberti tanítótestület nemzetiszinü szolgálattal feldiszitett iskolásgyermekekkel s zenezóval fogadott. A vonattól bevonuló menet az utcán természetesen nagy közönség nézte.

Mig a szél az iskolaépületek külsőjén körülbelül 50 drb kisebb nagyobb nemzeti lobogót lengetett, addig az ünnepi diszt öltött tanteremben 9 órára komoly ünneplő közönség gyűit egybe. Pontban 9 órakor a római katolikus templomban hálaadó ünnepélyes isteni tisztelet tartatott, a melyen az odaváló „Dalegyesület“, majd pedig az iskolás gyermekek énekeltek szabatosszággal, érzéssel.

A diszülést megelőzőleg Leblanc Lajos f. e. főnök felolvasta Belitsk a Benő, a kerület szeretett képviselőjének az egyesülethez intézett üdvözlő táviratát, a mit a közgyűlés nagy örömmel üdvözlő távirattal viszonzott.

Römer Zsófia urnő a szenthuberti hazafias hölgyek nevében egy igazán szép és értékes emléktárgyat — egy teljes írószert csemettyével — nyújtott át az egyesületnek, kérve az egyesületet, hogy ezen emléktárgyat minden nyilvános ülése alkalmával használni sziveskedjék, mit a közgyűlés lelkes örömmel és szünni nem akaró éljenzéssel fogadott; a főnökség egytallal megbízott, hogy a szenthuberti hölgyeknek írásban fejezze ki a közgyűlés köszönetét.

A „TORONTÁI“ TÁRSASÁGA.

A Magyar Nemzet Története.

Szerkesztő Szilágyi Sándor, kiadja az Athenaeum.
I—III. kötet.

Ha akadémia volnék: megkoszoruznám; ha kultuszminiszter volnék: lelkes szavakban hívnám fel rá a közfigyelmet; ha gazdag ember volnék: megvennék belőle néhány száz példányt és szétosztanám az arra érdemes, jóra való szegények közt; lévén azonban csak poéta: nem tehetek egyebet, mint ódat zengek róla prózában.

Azt. Mert ez a vállalat jóval több mint egy könyvkiadó társaság üzleti gondolata, — ez egy ideális eszme testté formálása, egy nemes, nagy és szép cselekedet, méltó ahhoz az alkalomhoz, a mely szülte, az ezredév ünnepléséhez.

Jó és balszerencse közt megértük ezt a nagy évfordulót s most ünnepre készülünk. Ennek az ünnepnek meglesz a maga hivatalos része: ezt az állam csinálja; lesznek kockázatai, nyeresége, vesztesége: ez a kereskedő s vállalkozó világ dolga, de lesznek megható momentumai is s ezekben fog igazában megnyilatkozni a nemzet egyénisége, komoly és mély kedélye.

Megbocsáthatatlan hibának tartom, hogy a Vágó-féle diszmenet pompás tervét elejtették. Ezer év hatalmas története hullámozott és hóm-

pölygött volna végig előttünk, megjelenítve nagy szerű képekben, lélekfelemelő látványosságban. Magával ragadta volna az idegen szemlélőt s jobban megmagyarázta volna neki multunkat, mint bármely történelmi kiállítás, — nekünk magyaroknak pedig minden egyéb felérő dicsőség ragyogása lett volna, lelkünk minden idejét besugárzó valóság, nemzedékekre kibató, nagy jótétemény.

Vége van. Kimarad az ünnepi programmból.

Mi pótolhatja?

Ha valami: ugy az Athenaeum roppant vállalata, mely szintén nem egyéb, mint e diadalmas magát minden viszontagságokon keresztül küzdő mult megrögzítése. Nagy tudományú írók, kik egytallal lelkes hazafiak is, állottak össze, hogy egy nagy arányus a történetírás újabb követelményei nek mindenben megfelelő munkában beszámol-janak nemzetünk ezer éves multjáról s az uj ezer év küszöbén álló nemzedékek bölcs okulásul elmondva, elbeszélve mindent, hitet adjanak, utat mutassanak a jövő felé.

Eddigél három vaskos kötet jelent meg a tiz kötetre tervezett vállalatból. Imponáló, hatalmas kötetek, melyek már külső kiállításukkal is magukra vonják a figyelmet s méltán bámulatot keltenek. Mintha mindegyik kötet egy-egy századot akarna megjelölni a halhatatlan idők folyamában, mintha mindegyik egy-egy nagy korszak határköve volna, tömör emlékoszlopként sorakoznak egymás mellé.

Nem lehet az kis nemzet, a melyiknek ilyen nagy története van. Tervezői jól teszik, hogy ily széles alapokon akarják felépíteni a multunk dicső és tanulságos eszményeinek e monumentális épületét, legyen ez csakugyan pantheonja a nemzeti nagyságnak, tanúsága régi dicsőségünknek, temploma hazaszeretettünknek, s új erők, új élet kutforrása.

Örül a lellem, mikor magam előtt látom ezt a biztos terv szerint megindult nagy munkát, mely különben is régi mulasztásokat van hivatva kipótolni és aktuálisabb időben nem jelenhetett volna meg mint most. Ez a lelkes könyv lelkesít engem is s megjelenése igazi ünnepem nekem, a ki csak egyért tudok igazán rajongani; a kulturáért, azokért a tényezőkhöz, melyek az embert tovább segítik szellemi fejlődése nagy utján.

Üdv ezeknek a derék tudósoknak, kik ősz hajjal és fiatal lélekkel ily dicső munkára vállalkoztak s nem üres szóval, gyarló hűhóval, de egy eléggé nem magasztalható, fényes tettel járulnak ünnepünkhöz, hogy ez igazi ünneppé lehessen s élő termékenyítő eszmékben, jellemző és ragyogó képekben örökítik meg a hazát a haza számára!

Legyen áldás a munkájukon!

Endrődi Sándor.

A hivatalos melléklet nélkül.

A tulajdonképeni diszközgyűlést a szent-huberti dalegyesület a „Hymnusz“ szal kezdé meg, melyet az ünneplők állva hallgattak végig.

A diszközgyűlést Leblanc Lajos f. e. főnök nyitotta meg hazafiasságtól áthatott megnyitó beszédével, rámutatva a nap jelentőségére. Mindjárt beszédje elején felhangzottak az éjlenek, melyek megerősödve hallatszottak szónokiata befejezésekor.

Most Petrásch György zombolyai tanító tartotta meg szép lendületű beszédét. Összefoglalva, általánosságban szólott előbb hazánk ezeréves multjáról, majd a magyar kulturáról, végül a legszentebb ügyről, a népnevelésügy fejlődéséről szólott.

Ezután Marx Tamás tanítóegyesületi titkár tartott előadást a „millennium és egyesületünk“ című tételről. A mindvégig szónoki hévvel előadott s számtalanszor tapsokkal félbeszakított előadásában visszapillantást tett a mindenkori által szerzett és feltett hazánk 1000 és a fiókegyesület 30 éves multjára, hogy a tagtársak újabb erőt és még több (!) lelkesedést merítsenek jövőre! Szónok most záróbeszédében előbb köszönetet mondott a jelenvoltoknak, a kik a diszközgyűlést megjelenésükkel megtisztelték, majd pedig kérte a magyarok Istenét, segítse meg édes hazánkat, árasssa el áldásával, hogy a jövő kor unokái Magyarország állami fennállásának második ezredévet még fényesebben ünnepehessék meg! Eljen a király! Eljen az 1000 éves haza! Mire a dalegyesület a szót át énekelte el.

Tizenöt percnyi szünet után a rendes közgyűlés következett. Új tagokul felvették: Titz János topolyai, Reck Ottó és Stein Miklós kisoroszi, Stein János, Palatinus Imre, Martin János, Ince Mária nagyikindai és Leblanc Amália k. a. náköfalvai tanítók, illetve tanítónők.

Ezután több indítvány tételét, melyek közül e helyütt csupán egy érdemel említést, és pedig: míg a tanítók minimuma 300 frt, addig tiszteletbeli tag ne választásuk s hogy az anyaegyesület, valamint az összes magyarországi tanítóegyesületek kerestessenek meg, hogy ők is ily értelemben járjanak el.

Délután 1 órakor diszközgyűlés volt, a mikor több igen sikerül tószhangzott el.

A sikerült esteli mulatság éjféltől tartott.

HIREK.

Tájékoztató.

Június 29. Tiszai-regatta szövetség versenye.

A gözfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; női részre kedden és pénteken délután.

— **Közgazgatási bizottság.** Torontálvár megye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg rendes havi ülését. A részletes tudósítást lapunk holnapi számában közöljük.

— **Talapkövies pénzügyigaztó ünneplése.** Nagyikindáról írják: Talapkövies Vazul nagybecskereki kir. pénzügyigazgató, a kir. tanácsosi címmel történt kiténtetése alkalmából, szívélyes ovációban részesítette szombaton a helybeli kir. adóhivatal tisztviselői kara. Az új kir. tanácsos a fővárosból jövet Nagy-Becskerekre utaztában városunkat érintette. Ezt az alkalmat felhasználva az adóhivatal tisztviselői testületileg üdvözölték őt a vasutnál a megyében először. Hengl József adótárnok intézett hozzá szép beszédet, azoközben remek csokrot nyújtva át neki. Talapkövies szívélyes szavakban köszönte meg a kiváló figyelmet.

— **Esküvő.** Sébor János csanádi uradalmi főerdész unokahúgát Sébor Alint folyó hó 23-án vezeti oltárhoz Németh Bertalan, segédteik-könyvvezető.

— **Társulati gyűlés.** A felső torontáli armentesítő társulat választmánya a napokban Rónay Jenő főispán elnöke alatt ülést tartott, melyen az 1893. évben megválasztott és kinevezett társulati alkalmazottak közül véglegesítették: Zsiros Gyula titkár, Lombay Imre pénztárost, Bayer Alajos jogtanácsost, Iktics Sándor kataszteri nyilvántartót, Tabákövics Iván irodavezetőt, Fekete János I. osztályu, Lovászi György és Erős Kálmán II. osztályu irodatisztekét. Andrassy Mihály társ. ellenőr véglegesítését, — tekintettel arra, hogy csak a közelmúltban választották meg, partolólág a közgyűlés elé terjesztik.

— **Színészet a megyében.** Nagy-Kikindáról írják: Agh Aladar szinigazgató, ki társulatával jelenleg Csongrádon játszik, városunkon keresztül utazóban a Kada-féle nyári színházban hat előadást szándékozik tartani a héten. A társulat titkára eziránt a városi tanácshoz már be is nyújtotta a kérvényt. A hat előadás vigjáték, népszinmű és operette újdonságokból lenne összeállítva. Miután Halmay társulata csak az ősz elején kezd meg Kikindán előadásait, Agh társulatának hat előadásra tervezett vendégzereplése talán egy kis életet hozna a moatani holt saisonba.

— **A délvidéki szini szövetkezet** tegnap délután tartotta meg értekezletét a nagybecskereki városháza tanácstermében. Az érdekeltek közül csak Lugos volt képviselve, melynek kiküldöttje dr. Döngi János tanfelügyelő és ismert író, ki megalakulása óta ritka körültekintéssel és tapintattal vizsgálta a szövetkezet titkári teendőt, nagyban közreműködött azon, hogy a délvidéki sziniszövetkezet fennálljon és évről-évre gazdagabb gyümölcsöket teremjen a nemzetiségi vidékeken. Versecz és Fehértemplom nem vettek részt az értekezleten. Miután az ülés elnöki székét Krsztics János polgármester elfoglalta, dr. Döngi hosszabb előterjesztésben előadta a szövetkezet állását, melyhez jelenleg csak négy város tartozik: Nagybecskerek, Lugos, Versecz és Fehértemplom. A jövő szini idényt a következőképen állapították meg: Nagybecskerek október 15-től december 15-éig, Lugos január 31-éig, Versecz márczius 5-éig, Fehértemplom virágvasárnapig. Igazgatónak Peterdy Sándor jelöltette ki, kívül a szerződés megkötendő, feltéve hogy a sziniszövetkezet két kiküldöttje: dr. Perisics Zoltán és dr. Brájjer Lajos, kik még e héten utaznak Makóra, a társulatot megfelelően tartják.

— **Vizsgálatok.** A „Miasszonyunkról“ nevezett t. iskolánövérnek vezetése alatt álló zárdai intézetben az 1895/96. tanévi vizsgálatokat a következő sorrendben tartják meg:

Június 22. „Veni Sancte“

A népiskolában. I. osztály: Hétfőn, június hó 22-én délelőtt. Az iskolaszék megbizottjai: dr. Grandjean József elnök, Perger Nándor, Blumm Sándor urak.

II. osztály: Ugyanaz napon délután. Az iskolaszék megbizottjai: Steinitzer Géza elnök, Oldal Antal urak.

III. és IV. osztály: Kedden, június hó 23-án délelőtt. Az iskolaszék megbizottjai: Rósa Ignác elnök, dr. Grandjean József urak.

V. és VI. osztály: ugyanaz napon délután. Az iskolaszék megbizottjai: dr. Brájjer Lajos elnök, Vudj György urak.

A magánintézetben. Elemi leányiskola: I. és II. osztály. Szerdán, június hó 24-én délelőtt. Az iskolaszék megbizottjai: Franz J. L. elnök, Steinitzer Géza, Oldal Antal urak.

III. és IV. osztály: Ugyanaz napon délután. Az iskolaszék megbizottjai: dr. Haidegger Lajos elnök, Weiterschan Fülöp, Baaden Karoly urak.

Polgári leányiskola. I. és II. osztály: Csütörtökön, június hó 25-én délelőtt. Az iskolaszék megbizottjai: Vudj György elnök, Rósa Ignác, dr. Haidegger Lajos urak.

III. osztály: Ugyanaz napon délután. Az iskolaszék megbizottjai: Balácsi József elnök, Franz J. L. dr. Brájjer Lajos urak.

IV. osztály: Pénteken, június hó 26-án délelőtt. Az iskolaszék megbizottjai: dr. Piechl Szilárd elnök, Balácsi József, Franz J. L., Vudj György urak.

Tornavizsga: Ugyanaz napon délután 6 órakor. Az iskolaszék megbizottjai: dr. Piechl Szilárd elnök és az összes iskolaszéki tag urak.

Francia nyelv, zene és ének: Szombaton, június hó 27-én délután. Az iskolaszék megbizottjai: dr. Piechl Szilárd elnök, Balácsi József, dr. Brájjer Lajos, Franz J. L., Vudj György, Steinitzer Géza urak. Vasárnapon, június hó 28-án délelőtt 8 órakor a helybeli plébánia templomban „Téged Isten dicséretünk“ hála isteni tisztelet tartatik. A vizsgálatok kezdete minden nap délelőtt 8 órakor, délután 3 órakor. A tornavizsga kedvezőtlen idő esetén elhalasztatik.

— **Ezer diák** a nemzet örömmünnepeinek fényében egyszerűen jelenik meg az ezer idegen ajku délvidéki tanuló, kiket szintén áthat az a lelkesültség, a mely most minden magyar keblét dagasztja. A nemzet apostolai, a szürke, egyszerű néptanítók magyar szellemben nevelik őket, belőlök öntik ugyanazt a lelkesedést, hazaszeretetet, a melynek lángjánál ők maguk is fölmelegedtek. Ma reggel három órakor indult el Pancsováról a vonat az ezer tanulóval, kik már jóval előbb keztek gyülekezni a pancsovai pályaudvarban, ugy zibongva mindenfelé, mint valami hangyaboly. Mintegy harmincz községből valók voltak a kis fiúk, kiket huszonkilenc kocsihozott két mozdony. Mikor a vonat berobogott a pályaudvarra, egetrázó „éljen“ kiáltás hangzott fel, mire Milán bandája rázendített a Rákóczy indulóra. A szünni alig akaró éljenzés elhangzása után Molnár József pancsovai tanító üdvözölte a perronon megjelent Steinbach Antal tanfelügyelőt, ki rövid szavakban megköszönte a bizalmat és a ragaszkodást, a melylyel irányában viseltetnek, azután maga is felszállt a vonatra

az egész tanfelügyelőséggel együtt. A fukat egyéb. ként 75 tanító és a következő orvosok kísérik utjukban: dr. Wellisch Gyula (Homolicz), dr. Stromszky Adolf (Franzfeld), dr. Lefkovicz Mór (Starcsova) és dr. Tolveth Rezső (Alibunár.) Nagybecskereken csatlakoztak még hozzájuk a perlasziak és csemtaiak, azután megindult a vonat az éljenző diákokkal föl a nemzet szívébe, a fővárosba.

— **Menetrendváltás a torontáli h. é. vasutakon.** Június 15-étől kezdve a torontáli h. é. vasutak következő vonalain történik változás: **Nagybecskerek—Zombolya.** A 2. sz. s csak Szécsánytól kezdve közlekedik s indul 4:16 reggel, Zombolyára érkezik 6:43 reggel. A 6. sz. vonat indul Nagybecskerekéről 6:54 reggel, érkezik Szécsányba 8:07 reggel. A másik két vonat ugy közlekedik mint eddig vagyis innen indul I. reggel 10:35 és II. délután 5:43, Zombolyára pedig érkezik I. 2:20 délután és II. éjjel 10 óra 10 p. A szécsány—verseczi vonalon. A 22. sz. vonat indul Szécsányból 8:24 reggel, érkezik Verseczre 10:42 délelőtt. A 24. sz. vonat indul Szécsányból 3:55 délután, Verseczre ér este 6 óra 6. p. A 72. sz. vonat indul Szécsányból 7:11 este, érkezik Verseczre 9:55 éjjel. A pancsovai vonalon nincs változás.

— **Milkó Jakab,** szegedi kereskedő és építési vállalkozó, a Milkó Vilmos és fia cég beltagja Palics fürdőhelyen szívészűhűdésben meghalt. A megboldogult egyike volt Szeged legtekintélyesebb polgárainak, tagja a városi törvényhatósági bizottságnak, elnöke az izraelita szent együletnek, választmányi tagja a kereskedelmi és iparkamarának, váltóbirálója az osztrak-magyar banknak és igazgatósági elnöke a szegedi keramit- és műtéglyár-részvénytársaságnak. Szeged város közügyeinek, valamint az ottani izraelita hitközség ügyeinek vezetésében élénk részt vett és különösen játékonysága messze földön ismeretes volt.

— **Nagybecskerek egészsége.** A tiszti főorvos májusi jelentése a következő adatokat tartalmazza. Városunk lakosságának száma 22486. Elve született 83. Halva született 3. Meghalt 68. Hét éven alól 28. Hét éven felül 40. Halálokok: veleszületett gyengeség 3, görcsök 17, gyermekaszály 1, bélhurut 4, roncsoló toroklob, beleértve torokgyíkot 1, himlő (hólyagos) 1, tüdőgyulladás 2, tüdőgümőkór 13, gutaütés 3, vizeletbetegség 5, aggkóri végkimerülés 7, egyéb természetes halálokok 10. Erőszakos halálokok: Öngyilkosság 1. A közegészségügyi viszonyok a jelentés havában a mult havihoz hasonlítva általában kedvezőtlenebbek voltak, mivel a születések a halálozásokat csak 15 tel multak felül. A hevenyfertőző betegségeken kívül megszűnt a számarhurut, hazi hagyász és vörheny; de a hólyagos himlő nyolcz esetben, de enyhébb alakban lépett fel. A megbetegültek közül meghalt egy; a többiek részint gyógyultak, részint kezelés alatt vannak; e baj miatt nyilvános védhímőoltások ez idén korábban (május 17-én) vették kezdetüket és folytatattak. Dyphteritis 5 esetben lépett fel, egy halálos kimenetellel; trachomára 67 egyén vizsgáltatott meg, ezek közül 7 trachomus és 3 trachomagyanus találtatott, gyógykezelés és nyilvántartásba vétett. Elelmi szerek több ízben, a mézarszékkek, korezmák, téglavetők, gyárak és temetőkhálott-házai, valamint a városi barakkórház orvosilag megvizsgáltattak s a találatokról jelentés tétellett. Gözfertőtlenítés két ízben 68 darabban vitetett véghez.

— **Coreggio kép mint koresmaczégér** Aradi műértők, a nagy olasz mesternek a híres Coreggio festőnek egy remek, ódon képét fedezték fel Aradon. A régiségében s viseltességében is művésziességével feltűnő remek festmény egy haldokló lovas vitét ábrázol, a kit sisakjából megitt a csatlósa. A képen nemcsak a művésziesség kivétel, a nagy mester ihletett esztendőssai feltűnő, de megvan rajta a mester jegye is, melylyel e nagy olasz minden világbecsű festményeit jegyezte. S annyiban igen érdekes a kép története, hogy egyik aradi külvárosi kocsmá előtt mint czégér volt kiakasztva, kitéve az idők minden változásainak. A kocsmáros mint régi családi képet örökölte s tárgyánál fogva akasztotta czégérnek, czimezve n korcsmáját az „utolsó pohár-hoz“. A kincseket érő képet itt fedezték fel aradi műértők s innét vásárolta meg a napokban H. aradi tanár, a kinek értesülésünk szerint már is mesés összeget kínáltak e páratlan, régi olasz mesteri műért.

egy b
király
és a
vánov
megle

ugyan
plomb
megi
beszer
az áll
szas a
iskola
felszen

hir sz
rajta,
zetisé
vonn
krónik
rossz b

A
tetésük
dicsére
körébe

A
követk

A
lése te
intellig

A
Dungye
jelent
nicza
Jovano
érkezet
mely n
kül kés
czimere
diszítve
Fél 10-
tanfelüg
iratilag

Öt
kivül Sz
szolgati
Markovi
kercki

A
arany r
himzett
irattal
m. kir.
csucs eg
a megye
szintén

A
előzőleg
tömeg t
kiáltások
a zászlós
vasutról
a lázong
lával bev

Meg
kel. püsp
nak a
Conopán
elött, hog
pedig a
la mi is
fő a te
előtti pav
tént. Főlsz
s a közön

Köve
Conopán
János (k
takarékp
sági tag
zászlószeg

Ez
lőben. Fel
orz. kép
Steinba
novics Ist
Szávics Ge
tanító haza
Prékup oz
ger Szépfy
Poroszkay
Este
műsorrall:

Zászlószentelés Ozorán.

— június 15.

Az ünneplő közönség, mely tegnap Ozorán egybegyűlt, hogy résztvegyen az ottani magyar királyi állami iskola zászlószentelési ünnepélyén, és a választó polgárok, kik kíváncsian várták Jovánovics képviselő beszámolóját, ugyancsak furcsa meglepetésben részesültek.

A két óráh kápián által fanatizált tömeg ugyanis nem bocsátotta be a közönséget a templomba s mikor a csendőrök beavatkozásának mégis sikerült utat csinálni, a pap megtagadta a beszentelést, mivel „a templom a népé és nem az államé”. Ehhez az elvhez képest aztán hosszasan alkudozások után ki is vitték a zászlót az iskola előtti térre, hol minden akadály nélkül felszentelték.

Ozoráról eddig is igen kevés örvendetes hír szivárgott ki s így éppen nem csodálkozunk rajta, hogy a holt szezon elején valami kis nemzetiségi stiklivel igyekeztek a vezérek magukra vonni a világ figyelmét, holott eddig csak bünkrónikája révén sikerült ezt a gazdag községet rossz hirbe hozni.

Az igazatok bizonyára elveszik méltó büntetésüket azért a botránnyért, mely — s ezt dicsérettel kell említenünk — a józan lakosság körében is elítélő kritikában részesült.

A tegnapi napról kiküldött tudósítónk a következőkben számol be:

június 15.

Az itteni állami elemi iskola zászlószentelése tegnap folyt le a helybeli és környékbeli intelligencia élénk érdeklődése mellett.

A zászlóanya Jovánovics Istvánné szül. Dungserszky Olga urnő mely gyász miatt nem jelent meg, helyettesítette néneje Jovánovics Danicza urnő ő nagysága Nagyikindáról, aki Jovánovics István orsz. képviselővel reggel 1/9 kor érkezett, a község határan bizottság által fogadva, mely neki pompás csokrot nyújtott át. Két remekül készített diadalkapu volt megyei és országos czimerekkel, nemzeti zászlókkal és galyakkal díszítve. Az iskola előtt szép pavillon díszlett. Fél 10-kor érkezett Steinbach Antal kir. tanácsos tanfelügyelő. Rónay főispán rosszullet miatt táviratilag jelentette, hogy nem jöhet.

Ott voltak az ozorai egész intelligencián kívül Szávits Gerő járási főbíró, Szépfy Elemér szolgabíró, dr. Fischer járási orvos Antalfalváról, Markovics jarkováci jegyző, Szabó nagybecskereki tanító, stb. stb.

A zászló remek, fehér atlasz, köröskörül arany rojtokkal, közepén a pompásan aranynyál himzett magyar korona és a szintén himzett felirattal: „A haza minden előtt — a torontál-ozorai m. kir. áll. elemi iskola, 1896.” Az aranyozott csucs egyik oldalán a magyar korona, másikán a megyei czimer, ezenfelül kék szalaggal díszítve, szintén aranyhimzésű felirattal.

A templom elé érkezve a menet, a már előzőleg a néhány rendbontó által felizgatott tömeg tüntetni kezdett és „Nui bun, nui bun!” kiáltásokkal tiltakozott a templombamenés és a zászlószentelés ellen. Eppen akkor érkezett a vasutról négy csendőr, kik rögtön szétkergették a lázongó népet; mire azután az ünneplők a zászlóval bevonultak a templomba.

Megjegyzendő, hogy a karánsebesi gör. kel. püspök leiratban megengedte Bontilovicsnak a zászlószentelést a templomban. De ott Conopán Onoriu káplán kijelentette a közönség előtt, hogy: mivel a nép tiltakozik, a templom pedig a népé, és nem az államé, ergo az állami iskolai zászlót nem szentelheti föl a templomban, hanem csak az iskola előtti pavillonban fogja felszentelni. Ugy is történt. Felszentelés alatt keletkezett egy nyári zápor, s a közönség jól megázott a szabad ég alatt.

Következett a szögbeverés. Erdekes, hogy Conopán és Milu pópák, ugyszintén Lupuleszku János (közs. képvis. testületi és iskolaszéki tag, takarékpénztári igazg., vármegyei bizottsági tag) visszautasították a nekik küldött zászlószegeket.

Ezután bankett volt a Ludvig-féle vendéglőben. Felköszöntöket mondtak: Jovánovics orsz. képvis. ő felségére és az uralkodóházra, Steinbach tanfelügyelő a zászlóanyára Jovánovics Istvánné szül. Dungserszky Olga urnőre, Szávics Gerő a kormányra, Szabó nagybecskereki tanító hazafias beszédben Wlassics miniszterre, Prékup ozorai közs. tanító Szávicsra, dr. Singer Szépfy Elemérre, Markovics jarkováci jegyző Poroszkay főügyészre, stb.

Este 9-kor hangverseny volt a következő műsorral: „Lji látogatás” magyar szavalt Bon-

ilovits Olgától. 2. „Elegia” Ernsttől, hegedűn előadtak dr. Singer és Bontilovits Gusztáv zongorán kísérte Prékup tanító. 3. Románul szavalt Stancics Livia k. a. 4. „Ramage des oiseaux”, hegedűn dr. Singer és Bontilovits, fuvolán kísérte Prékup. 5. Szerbül szavalt Vajsakovits Dusan kis fiú. 6. Humoros előadást tartott dr. Singer. Következett a táncz, melyen jelen voltak a következők:

Jovánovics Danicza urnő, a képvis. nővére, Bontilovics Gusztávné, Zsvkovic Jánosné, dr. Singer Józsefné, Kuszing Péterné, Fuciu Miklósné, Prékup Gusztávné, Irgang Henrikné, Medvey Józsefné, Kohn Simonné, Rakidsicsné, özv. Kleinné (Tomascvác), Ludwig Rudolfné, Klauber Ignácné; stb. leányok: Langa Josefa, Köváry Aranka, Kosztin Anna, Stancics Livia, Petrovics Mariska, Irgang Ilonka, Ney Hedvig (Nagyikinda), Markovics Anna (Jarkovác), Bontilovics Bella és Olga stb.

A hangversenyt egy épületes intermezzo előzte meg. Conopán káplán és az őrvezető között a bálterem melletti ivóteremben heves szóváltás keletkezett abból, hogy Conopánnak az asztaltársaság előtt mondott mentségét, hogy nem ő az oka a tüntetésnek, meghallván a csendőr őrvezető, kemény szavakban szemére vetette, hogy igenis ő izgatta fel a népet, hogy ő (az őrvezető) tudomással bír felőle, mert ő maga pár nappal ezelőtt feloszlattott egy gyűlést, hol Conopán izgatta a népet a korcsmában.

15 én reggel a vendégeket elkísérték a pályaudvarhoz. Jovánovics képviselő folytatja körútját a választókerületben.

Szerb színészet.

A szerb nemzeti színtársulat hat év után ismét beköszöntött városunkba és a tizenkét előadásra terjedő sorozatot a városi színházban szombaton, a „Balkán csárnyé” című dráma-előadásával kezdte meg. A verses darabot I. Miklós, a jelenleg uralkodó montenegrói fejedelem írta és a költő engedelmével Hadzsics Antal, a szerb nemzeti színház intendánsa alkalmazta színre. A mesterileg megírt és klasszikus rímekben bővelkedő műnek alapszámját a nagyravagyásnak, másrészt a hazafiságnak és a szerelemnek egymás közti küzdelme képezi, melyben utoljára is a nagyratörő hős bukásával a hazafiság eszméje arat diadalt. A Balkán csári koronájáért hazáját áruba bocsátó Czrnkovic Sztankót Ruzsics igen sikerűten személyesítette és különösen azon jelenetben remekelt, midőn hosszas lelkiharag után oly felkiáltással, hogy a szultánhoz megy, benne a nagyravagyás ördöge győz. Méltó ellenfele volt Lukicsné, (Danicza), ki a szerelmes, de mindenképp felett hazáját rajongásig imádó oly hős asszonyt személyesített, minő a történet színhelyén igen sok van. Lukics igen jó volt, ugyszintén az epizód-szerű szerepben Dobrinovics is, kinek guszlekisérete mellett előadott énekét a színházat zsu-folásig megtöltött közönség megismételte. Holnap „Niobe”, a burgszínház repertoír darabja kerül előadásra.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése június 15-én)

Budapest, június 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén az az eset adta magát elő, hogy Berzeviczy elnöknek kétszer kellett az ülést felfüggesztenie, mert a Ház nem volt határozatképes. Előbb Ugron olvastatta meg a képviselőket, majd midőn az ülést tovább folytatták, annak vége felé Sima újra rámutatott a képviselők hiányos számára, és mire az elnök az újból felfüggesztett ülést ismét megnyithatta, már kettő felé járt az idő.

Az országgyűlés mai munkáját tehát csak az a pár felszólalás képezte, a mely szerint Vörös János, Horánszky Nándor, Sima Ferencz és még egynehányan az ellenzékéről a képviselőválasztások feletti bíraskodásról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásá-

nál módosítványokat terjesztettek elő, melyeket azonban a Ház, mivel indokolatlannak találta, elvetett.

Ennek folytán Sima többedmagával bejelenti, hogy a többség oly eljárásával szemben, melyet a módosítványok elbírálásánál alkalmaz, kénytelen lesz társaival az obstrukció fegyveréhez nyulni. — Az ülést az elnök két óra után be-rekeszti.

Ebéd Karátsonyi Jenő grófnál.

Budapest, június 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap ismét nagy ebéd volt Karátsonyi Jenő gróf budai palotájában. A megjelent vendégek névsora a következő: Bánffy Dezső báró miniszterelnök, Wlassics Gyula közoktatási, Erdélyi Sándor igazságügyi, Perczel Dezső belügyi, Daniel Ernő kereskedelmi, Darányi Ignác földmívelési miniszterek, Kállay Béni közös pénzügyminiszter, Starhemberg Kálmilló herceg, Sterneck Miksa báró tengernagy, Széchenyi Gyula gróf, Szapáry Gyula gróf, Andrássy Aladár gróf, Széll Kálmán, Apponyi Lajos gróf, magyarországi udvarnagy, Szapáry István gróf, Atzél Béla báró, Széchenyi Béla gróf, Nopcsa Elek báró intendáns, Keglevich István gróf, Révay Gyula báró és Rudnay Béla főkapitány.

A sajtókongresszusról.

Budapest, június 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A sajtó harmadik nemzetközi kongresszusát fényes társaság jelenlétében Rákossy Jenő elnök ma a Lipót-utcai új városháza közgyűlési termében megnyitotta. Jelen voltak: Bánffy báró miniszterelnök, Wlassics, Daniel és Darányi miniszterek, Lobkovicz hadtestparancsnok, a képviselők közül Jókai, Wekerle, Kossuth stb.

Az elnök megnyitó beszéde után a kongresszus tagjait a kormány nevében Wlassics miniszter, a székes főváros nevében pedig Ráth főpolgármester üdvözölte.

Singer Vilmos, mint a nemzetközi bizottság elnöke, köszönetet mond a szíves fogadtatásért. Ezután megalakultak az osztályok és az egyes csoportok, mire a tanácskozás folytatását holnapra halasztották.

Nyilttér. *)

Mérték szerinti megrendelésre készülő mindenemű találtak. Selymek, kelmék, díszítések.

Tavaszi újdonságok

Júlianus árak.

GRÜNBAUM VILMOS

NŐI-RUHA-TERME

NAGYBECSKEREKEN.

KÉSZLETI RAKTÁRON:

BÁRSONY-, SZÖVET- és SELYEM-GALLÉROK, JAQUETTEK, COSTUMEK, SELYEM- és SZÖVET BLUZOK, HÁZI-RUHÁK, GYERMEK-RUHÁK és FELÖLTÖK.

Diszítések, selymek, és kelmék eladatnak.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a modern kor igényeinek megfelelő módon berendezett

JAVÍTÓ-MŰHELYÜNK

teljesen elkészülvén, mindennemű

gazdasági és egyéb iparigépek és gépészeti berendezések szakszerű és jutányos javítását és helyreállítását elvállaljuk.

Bővebb felvilágosításokkal az alulírott üzletigazgatóság vagy a műhelyfőnökség készséggel szolgál.

570-6-1

Az üzletigazgatóság.

FEHÉR MIKLÓS gépgyáros árusítja a m. kir. államvasutak gépgyára új gőzgépeit.

A vételárba elfogadok, becserelek régi gépeket is, a vételár többi része pedig fizethető több évre terjedő részletekben is. — Kaphatók nálam Compound-gőzgépek is, s mindennemű gép-alkatrészek és az összes kisebb gazdasági gépek, melyek közül a „Zala-Drill” ez idő szerint a legújabb rendszerű és legjobb sorvetőgép. — Gyáramban elfogadok javításra mindennemű gépet, azokat be is cserélem, vagy megveszem s kaphatók nálam teljesen kijavított régiek is olcsó áron. — A trieur-ök (konkolyozók)-ból igen nagy készletem lévén, azokat féláron adom. — Raktáramban állandó gazdag kiállítás van mindennemű egyéb gépekből is. Szíveskedjenek raktáromat és gyáramat minél többen meglátogatni. — Idei képes nagy árjegyzékemet kívánatra megküldöm bárkinek ingyen és bérmentve. 565-3-2

FEHÉR MIKLÓS gépgyáros.

Sürgönczim: Fehér, Köztelek, Budapest.

Iroda, gyár és raktár: Budapest, IX., Üllői ut 23.

921. szám. II-1896

567-3-3

Hirdetmény.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága 1896. évi június hó 1-én kelt 2611. számú rendeletével a nagybecskerek—pancsovai közút 46-47. és 60-61. szakaszán levő utkaparó házak kijavítását 1531 fnt 42 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogamatossításának biztosítása céljából az 1896. június hó 27-ik napjának d. e. 11 órájára a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbemlített munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítású, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban napokint megtekinthetők.

N.-Becskereken, 1896. évi június 9-én.

M. kir. államépítészeti hivatal

Kotló-tojások

valódi Brahma-tyukoktól darabonként 15 kr, Hollandiától, fekete, nagy fehér bubbal, drbja 25 kr, Houdaniától, valódi steier tyukoktól, drbja 10 kr, Ezüst-Paduanoctól drbja 30 kr, Langshansoktól drbja 30 kr, Pulykatojás drbja 30 kr, Ezüst-Wyandottes drbja 30 kr, Olasz tyuktojások darabja 30 kr, Törpe tyukoktól drbja 30 kr, Cochinchina drbja 25 kr, Erdélyi csupasznyakuktól drbja 20 kr, Dorkings drbja 25 kr, Yokohama drbja 30 kr, Emdi óriás-libatojások drbja 1 fnt, Peking-kacsáktól drbja 20 kr, Steier-241-6-4 kacsafojások drbja 20 kr.

Csak tiszta fajú állatok kotlótojásai küldetnek szét, melyek már többször kitűntettek, és a fajok valódisága és tisztaságáért jótállást vállal

Pauly Miksa
Köflach (Steierország.)

Védjegy 19. és 20. sz.

Brazay Kálmán Budapest, IV. ker., Múzeum-körút 23. sz.

Kapható Nagy-Becskereken: Amend Rudolf, Armbruster József, Bilitz János, Csada K., Deixner Lipót, Fritz Pál, Haidegger Odón, Kadelburger Lipót, Konkoly L., Nacik Gyula, Prundell Rudolf, Rózsa Béla, Rózsa Ignác, Schlesinger Gerson, Schlesinger Sándor, Schneller J., Somjai Sándor, Özv. Skripán Johanna, Straus Pál, Szavits I., Theodorovits S., Zimmerer A. 364-3-3

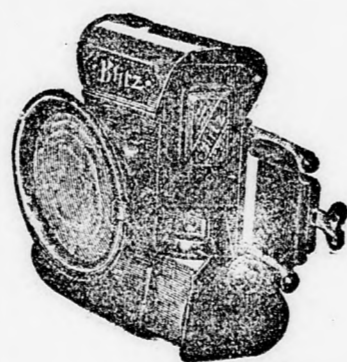
Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalilag kitüntetett sósborszesz-készítményem — keletkezésénél fogva — sok utánzást látván az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra kék nyomásban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszerűsággal védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SOSBORSZESZ

általánosan elismert kítőző házi-szer; különösen a bedörzsolés-, kenő-, gyuró-gyógyomónál (massage) igen jó hatása. Ajánlható egyszerűsággal fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztaságát. Szagtalan ízű nyer a szesz elpárologása után, ugyszintén fejmosásra is a hajidegek erősítésére, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg 90 kr., egy kisebb üveg ára 45 kr.

Brazay Kálmán Budapest, IV. ker., Múzeum-körút 23. sz.

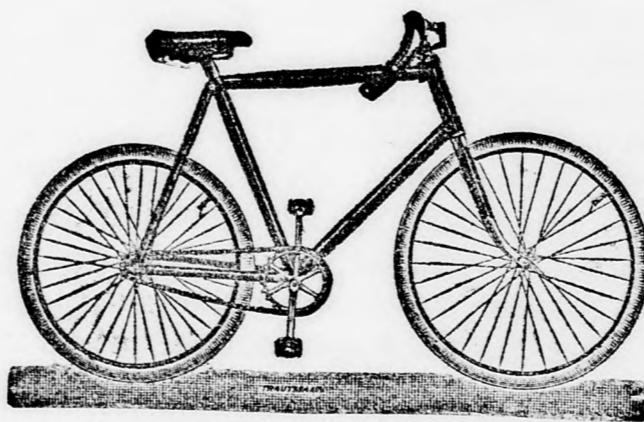

1896.

minták

csak elsőrendű gyártmányok.

„Phänomen“, „Swift-Steyr“, „Premier“
helical-csővel (angol gyártmány),

Javítások pontosan eszközöltetnek.

„Damensafety“, „Tandem“.

Továbbá lámpások, hangrangok, cyclo-méterek, stb. mindig raktáron

NOVÁK J. G.-nél

Nagy-Becskereken. 249-28.14